

अहं पुराणं परमं तथैवाहं परायणं । अहं भूतस्य भव्यस्य वर्त्तमानस्य सम्भवः ।
 यत्किञ्चित् पश्यसे चैव यच्छृणोषि च किञ्चन । यच्चानुभवसे लोके तत् सर्वं मामकं स्मृतं ।
 विश्वं सृष्टं मया पूर्वं सृजेयञ्चाद्य पश्य मां । युगे युगे च स्रक्ष्यामि मार्कण्डेयाखिलं जगत् ।
 तदेतदखिलं सर्वं मार्कण्डेयावधारय । शुश्रूषुर्धर्म धर्मैः कुतौ चर सुखी भव ।
 मम ब्रह्मा शरीरस्यो देवाश्च चरिभिः सह । व्यक्तमव्यक्तयोगं मामवगच्छापरजितं ।
 अहमेकाचरो मन्त्रस्त्युत्तरश्चैव सर्वशः । विपदश्चैव परमस्त्विवर्गार्थनिदर्शनः ।
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमेतत् पुराणेषु वेदान्तेषु महामुनिः । वक्तुमाहृतवानाशु मार्कण्डेयं महामुनिं ।
 प्रवेशयामास ततो जठरं विश्वरूपधृक् । ततो भगवतः कुक्षिं प्रविष्टो मुनिसत्तमः ।
 रराम सुखमासाद्य शुश्रूषन् हंसमथयं ।
 तदचरं विविधमपाश्रितो वपुर्महार्णवे व्यपगतचन्द्रभास्करे । शनैश्चरन् प्रभुरथ हंससंज्ञितः सृजन् जगद्विचरति काल
 पर्यये ।
 इति श्रीमहाभारते खिलेषु हरिवंशे भविष्यपर्वणि पौष्करे मार्कण्डेयदर्शने दिशततमोऽध्यायः ॥ २०० ॥
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ आपवः स विभुर्भूत्वा कारयामास वै तपः । क्वादयित्वात्मनो देहमात्मना कुम्भसम्भवः ।
 ततो महात्माऽतिबलो मतिं लोकस्य सर्जने । महतां पञ्चभूतानां विश्वभूतो व्यचिन्तयत् ।
 तस्य चिन्तयतस्तत्र तपसा भावितात्मनः । निराकाशे तोयमये सूक्ष्मे जगति गङ्गरे ।
 ईषत् सङ्क्रामयामास सोऽण्वं सलिले स्थितः । अनन्तरोर्म्भिणा सूक्ष्ममयं च्छिद्रमभूत्तदा ।
 तत्र शब्दमयोऽभूत् स मारुतद्रवसम्भवः । स लब्ध्वाऽन्तरमचोभ्यो व्यवर्द्धत समीरणः ।
 विवर्द्धता बलवता तेन सङ्क्रोभितोऽण्वः । अन्योन्यवेगाभिहता ममन्युश्चोर्मयः कुशं ।
 महार्णवस्य कुम्भस्य तस्मिन्मभसि मथ्यति । कृष्णवर्त्मा समभवत् प्रभुर्वैश्वानरोऽर्चिमान् ।
 ततः संशोषयामास पावकः सलिलं बद्ध । क्षयाज्जलनिधेश्छिद्रमसृजद्विश्वजित्तदा ।
 आत्मतेजोभवाः पुण्या आपोऽमृतरसोपमाः । आकाशं छिद्रसंभूतं वायुराकाशसम्भवः ।
 आज्यं संघर्षणोद्भूतं पावकश्चाज्यसम्भवं । दृष्ट्वा प्रीतमना देवो महात्मा भूतसम्भवः ।
 दृष्ट्वा भूतानि भगवान् लोकसृष्ट्यर्थमव्ययः । ब्रह्मणो जन्मसहितं बद्धरूपो विचिन्वति ।
 चतुर्युगादिसंख्याते सहस्रयुगपर्यये । यत् पृथिव्यां द्विजेन्द्राणां तपसा भावितात्मनां ।
 बद्धजन्मनिरुद्धात्मा ब्राह्मणो यतिरुत्तमः । ज्ञानवान्दृष्टविश्वात्मा योगिनां योगवित्तमः ।
 तमात्मतत्त्वं विज्ञेयं संपूर्णैश्वर्यविक्रमं । देवो ब्रह्माणि विश्वेशो नियोजयति योगवित् ।
 ततस्तस्मिन्महातोये हविषो हरिरच्युतः । स्वपन् क्रीडंश्च विविधं मोदते वै स पावकिः ।
 पद्मं नाभ्युद्भवं चैकं समुत्पादितवांस्ततः । सहस्रपर्णं विरजो भास्कराभं हिरण्मयं ।
 ऊताशनज्वलितशिखोज्ज्वलप्रभं सुगन्धिनं शरदमलार्कतेजसं । विराजते कमलमुदारवर्चसं महात्मनस्तनुरुहचारुदर्शनं ।
 इति श्रीमहाभारते खिलेषु हरिवंशे भविष्यपर्वणि पौष्करे महापद्मोत्पत्तौ एकाधिकदिशतोऽध्यायः ॥ २०१ ॥